

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoP/30/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117218704
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3117218704.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte, zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej vo veci navrhovateľky: A. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. T., S. XX/XX, proti povinnému platiť výživné (ďalej len „otec“): U. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. nad Q., F. O. XXX/X, o zrušenie vyživovacej povinnosti, na odvolanie navrhovateľky a odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 11Pc/32/2017 -32 zo dňa 23. januára 2018 v spojení s opravným uznesením č.k. 11Pc/32/2017-40 zo dňa 19. marca 2018, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením **p o t v r d z u j e** .
- II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením určil, že vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľke, ktorej rozsah bol naposledy upravený rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 30P/44/2012-31 zo dňa 08.10.2012, zanikla dňa 14.06.2017. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka sa domáhala, aby súd rozhodol o zrušení vyživovacej povinnosti povinného z vyživovacej povinnosti voči nej s účinnosťou od 01.10.2017. Pomaturitné štúdium na SOŠ v Pruskom úspešne ukončila a v súčasnosti je zamestnaná na HPP od 04.09.2017 v Poľnohospodárskom družstve Flóra v Trenčianskej Teplej. Schopná samostatne sa užiť bude až po prvej výplate, ktorú dostane v zamestnaní 15.10.2017. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 28 ods. 1 písm. a/, § 62 ods. 1 zákona o rodine, § 2 ods. 1,2, § 40, § 154, §155, §156 CMP a § 137 CSP a konštatoval, že vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu nie je časovo neobmedzená, v zásade trvá do nadobudnutia plnoletosti dieťaťa, pričom nepretráva už po čase, kedy je dieťa schopné samostatne sa živiť. Podľa ustálenej judikatúry všeobecných súdov Slovenskej republiky sa za plnoleté dieťa, ktoré nie je schopné samé sa živiť, považuje dieťa, ktoré sa pripravuje štúdiom na budúce povolanie. V danom prípade navrhovateľka je plnoletá a ukončila svoju prípravu na budúce povolanie ukončením pomaturitného štúdia úspešným vykonaním absolventskej skúšky dňa 13.06.2017 a v príprave na budúce povolanie už nepokračuje. Od 04.09.2017 je zamestnaná na hlavný pracovný pomer na dobu neurčitú. Navrhovateľka je tak schopná samostatne sa živiť odo dňa nasledujúceho po dni ukončenia pomaturitného štúdia. Preto súd rozhodol o návrhu navrhovateľky tak, že určil, že vyživovacia povinnosť otca k navrhovateľke zanikla dňa 14.06.2017 (t.j. deň nasledujúci po dni ukončenia štúdia). Ak by súd rozhodol o určení zániku vyživovacej povinnosti k neskoršiemu dátumu, toto rozhodnutie by nezodpovedalo zistenej skutočnosti o tom, kedy nadobudla navrhovateľka schopnosť sama sa živiť. Táto rodičovská povinnosť pritom zaniká zo zákona, ak nastane zákonom predpokladaná skutočnosť (nadobudnutie schopnosti dieťaťa samo sa živiť). Argumentácia navrhovateľky, že vyživovaciu povinnosť

je potrebné zrušiť od 01.10.2017, pretože až vtedy poberala mzdu a mala príjem nie je správna, nakoľko zo zákona o rodine vyplýva, kedy dochádza k zániku zákonnej vyživovacej povinnosti rodičov k deťom. Tou skutočnosťou je nadobudnutie "schopnosti" dieťaťa samé sa živiť, a nie skutočnosť, že dieťa je zamestnané, či to, že pobera príjem (napr. mzdu, dávku a pod.). Podľa tejto argumentácie by rodič dieťaťa, ktoré nie je zamestnané, bol povinný vyživovať ho až do jeho skutočného zamestnania sa (čo by teoreticky ani nemuselo nikdy nastať pre postoj dieťaťa), čím by okrem iného bolo dieťa menej motivované samo sa živiť. Na tomto závere nemení nič ani tá skutočnosť, ktorá je pravidlom, že rodič dieťaťa môže prispievať svojmu dieťaťu na jeho výživu aj dobrovoľne po tom, čo jeho zákonná povinnosť už zanikla. Ide však o dobrovoľnú činnosť, ktorá nie je zo strany dieťaťa nárokovateľná.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie navrhovateľka, v ktorom žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vyživovacia povinnosť otca k nej zanikla dňom 15.10.2017. Uviedla, že denné pomaturitné štúdium ukončila v júni 2017. Do 31.08.2017 bola stále vedená (zo zákona) ako študent, na úrad práce sa mala prihlásiť až 08.09.2017, ak by dotedy nenašla zamestnanie. Poberala aj rodinné prídavky a výživné od matky. Počas jej povinnej praxe v PD Flóra nezarobila také prostriedky, aby bola schopná sama sa živiť. Na trvalý pracovný pomer sa zamestnala až 04.09.2017 a po odpracovaní celého mesiaca dostala v októbri 2017 príjem, z ktorého je schopná sama sa živiť. Poukázala na to, že otec jej dlhuje na výživnom asi 750,- eur.

4. Proti rozsudku podal včas odvolanie aj povinný platiť výživné, v ktorom uviedol, že súd síce určil zánik vyživovacej povinnosti, ale nerozhodol o vrátení výživného. Napriek tomu, že vyživovacia povinnosť k 14.06.2017 zanikla, dcéra naďalej pobera výživné 70,- eur mesačne. Žiadal, aby odvolací súd rozhodol o vrátení výživného.

5. Otec sa k odvolaniu navrhovateľky písomne vyjadril tak, že s ním nesúhlasí. Podľa zákona č. 600/2003 Z.z. príprava dieťaťa na povolanie je i obdobie bezprostredne nadväzujúce na skončenie štúdia na strednej škole, najdlhšie do konca školského roka, v ktorom dieťa skončilo štúdium na strednej škole. Strednú školu navrhovateľka navštevovala do 13.06.2017. V PD Flóra vykonávala prácu na základe dohody o brigádnickej práci študentov, teda mala pravidelný príjem. Sociálna poisťovňa mu pritom naďalej vykonáva zrážku na bežné výživné 70,- eur mesačne, čo od 14.06.2017 do 10.04.2018 predstavuje 737,33 eur, ktorú sumu mu navrhovateľka dlhuje ako preplatok na spotrebovanom výživnom, ktoré žiadal vrátiť.

6. Navrhovateľka sa k odvolaniu otca písomne vyjadrila tak, že od zániku vyživovacej povinnosti 14.06.2017 jej otec neposiela žiadne bežné výživné. Exekútor jej posielal len zameškané výživné.

7. Otec sa ďalej písomne vyjadril tak, že aj podľa potvrdenia školy bola navrhovateľka žiačkou len do 13.06.2017. Výživné, ktoré odo dňa zániku vyživovacej povinnosti do dňa podania vyjadrenia (máj 2018) zaplatil, predstavuje už sumu 807,28 eura, ktoré mu exekútor neoprávnene zrazil. Namietal postup exekútora pri vymáhaní zameškaného výživného voči navrhovateľke.

8. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 2 ods. 1,2, § 65 a 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) nebolo potrebné na prejednanie odvolania navrhovateľky a povinného platiť výživné nariadovať pojednávanie.

10. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

11. V danom prípade sa navrhovateľka svojim návrhom domáhala zrušenia vyživovacej povinnosti, ktorú mal voči nej otec z dôvodu, že je schopná sama sa živiť, a to od 01.10.2017.

12. Na základe preskúmania správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožňuje s týmito skutkovými závermi, ako aj

s právnym posúdením vecí a podľa 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza nasledovné:

13. Odvolacia námietka navrhovateľky smeruje proti tomu, že hoci denné pomaturitné štúdium ukončila už 13.06.2017, zamestnala sa až v septembri 2017 a mzda jej bola vyplatená až v októbri 2017, teda je schopná sama sa živiť až od 01.10.2017.

14. Podľa § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

15. Podľa § 78 ods. 1 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Súdne rozhodnutia o výživnom na plnoleté dieťa možno zmeniť alebo zrušiť len na návrh a súčasne len vtedy, ak sa zmenili pomery, t.j. okolnosti rozhodujúce pre výšku a ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti. V zmysle zákona o rodine pre zákonný vznik vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je relevantnou objektívna právna skutočnosť narodenia dieťaťa a jej zánik zákon spája s nadobudnutím schopnosti dieťaťa samostatne sa živiť. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba podľa právnej teórie i ustálenej súdnej praxe rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Tento stav musí byť trvalý, pretože príjem náhodného charakteru nemožno považovať za nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť. V každom prípade treba vychádzať z konkrétnych okolností. Na jednej strane treba brať do úvahy záujem dieťaťa vo vzťahu k jeho schopnostiam a danostiam, aby získalo vhodné predpoklady na svoje lepšie uplatnenie, na druhej strane je oprávnená požiadavka včasnej realizácie uvedených daností, aby nedochádzalo k zneužívaniu rodičovskej vyživovacej povinnosti len z dôvodu negatívneho postoja k práci. Súdna prax spája vznik schopnosti samostatne sa živiť aj so vznikom nároku na príslušné dávky systému sociálneho poistenia v prípade ukončenia prípravy na povolanie a neuplatnenia sa na trhu práce, hoci v tomto zmysle ide skôr o potenciálne nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť.

17. V prejednávanvej veci odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie vychádzal z definitívnosti získania predpokladov na výkon povolania, keď navrhovateľka dňom 13.06.2017 riadne ukončila pomaturitné štúdium, čím nepochybne získala možnosť (hoci hypotetickú) zamestnať sa v odbore, ktorý vyštudovala. Na veci nič nemení ani fakt, že reálne sa zamestnala až od 04.09.2017. Navrhovateľka nie je zdravotne postihnutá, dokáže vykonávať manuálnu i duševnú prácu, a preto záveru súdu prvej inštancie o tom, že dňom 14.06.2017 nadobudla potenciálnu i reálnu schopnosť samostatne sa živiť, niet čo vytknúť.

18. V súvislosti s odvolaním osoby povinnej platiť výživné, ustanovenia zákona o rodine, ktoré upravujú vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu, nezakladajú nárok povinného na vrátenie súm takto vynaložených. Pokiaľ však ide o zníženie alebo zrušenie vyživovacej povinnosti pri plnoletých oprávnených osobách, ak súd u takýchto osôb zníži alebo zruší výživné, za dobu od podania návrhu do rozhodnutia súdu je plnoletý oprávnený povinný vrátiť rozdiel v príslušných sumách, pričom súd neskúma, či poskytnuté výživné spotreboval (§ 78 ods. 2 zákona o rodine). V prípade vrátenia príslušných súm totiž už nejde o platby, ktoré majú charakter výživného. V každom prípade však s poukazom na § 155 CMP platí, že ide o konanie návrhové. Otec navrhovateľky si nárok na vrátenie výživného v prvoinštančnom konaní vôbec neuplatnil a jeho odvolacia námietka týkajúca sa nesprávnosti (neúplnosti) rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je v tomto smere dôvodná. Otcovi navrhovateľky nič nebráni uplatniť si svoje prípadné nároky voči navrhovateľky riadnym návrhom v samostatnom konaní.

19. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP potvrdil.

20. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 52 v spojení s § 2 ods. 1 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).